פ"ל מה"ש דיו (ט"ו) וט"ון: והג"מ והגהת קמ"ק ואגודה:

הרמב"ם פ"ח מה"ם והכל בו?

והסמ"ג עשין ס"ג דף ק"מ ע"ח

והסמ"ק סי' קס"ז ושחר פוסקים

ולכך כתב המחבר לקמן סי' כ"ח

ס"כ דבכה"ג מכסה בלא ברכה

עומדת ואינה יולאה מאיסורא עד

שיודע לך במה נשחטה וכיון שנולד

בה ספק לא נתברר לך שנשחטה

כראוי (כדלקמן ס"ס כ"ה). ש"ס:

בעלם המפרקת דאיכא תרתי לטיבותא

שעורו רך ונגע ג"כ בעלם המפרקת

אפ״ה חיישינן שמא בעור איפגם

וכ"כ הב"ח: ד. שעור הפגימה כל

שהוא. פי׳ אם נמנא פגימה כל

שהוא פסולה אבל לכתחלה א"ל

בדיקה אלא אבשרא ואטופרא כדלקמן

ס"ט משום דלא חיישינן לפגימה כל

שהוא וכ"כ מהרש"ל פ"ק דחולין

סימן ל"ח דלא כהב"ח שפסק להקל

דאינה נטרפה בפגימה כל שהוא

אלא כדי חגירת לפורו שאיו לנו

[ב] אפי גגע כד". מדאמרינן שם א"ל עצם ודאי כר ומסקינן אימא בעם ר ע"כ בודאי נגע וכ"כ המרדכי: [ג] ואפי בעוף. רש"י שם ר"ה הלכתא:

חגירת הצפורן. פי׳ שתרגיש הצפורן כמו (שמואל ב׳ כ״ב)

(סעיף צ'): [ד] שיעור כו'. דלא כרב חסדא שם דהנך כולהו במערבא ונהרדעי ורב

(סעיף כי). נין שיעוד כד. דלא כוב חסוא שם דוונן כיהה במסובא המחדעי הב ששת וראב״י כולהו לא ס"ל הא דר״ח דכולהו פחותין מחגירת צפורן ועוד דאמרו שם דמיא לסאסאה מאי ואם איתא מאי קא מיבעיא ליה הא אינה חוגרת צפורן: (ליקוט)

ויחגרו ממסגרותם ולפ"ז אין ראיה מסאסאה דאף סאסאה מרגשת הצפורן ופסק כר"ח

ועס"ד ודעתו להחמיר יותר מהרשב"א (ע"ב): [ה] ובלבד כו". דאוגרת קרינן לה וכשמה שתאגור שום דבר לאפוקי שאינה אוגרת כלום זהו דמיא לסאסאה שאמרו שם: [1] אפי" כו". מהא דרב אחא ב"י: (סעיף ג"): [1] ואם עבר כו". עבה"ג וגם ממ"ש

שם אר"ח מנין כו' פשיטא כו' ואם קודם דוקא מאי פריך פשיטא: (סעיף ד'): [ח] סכין

פתחי תשובה

חזקת איסור שאינו זבות ומזה נלמוד דבמסוכנת שנשחטה נאמן עליו עד אחד ואפילו אשה לומר שפרכסה שאין כאן חזקת איסור ע"שן: לדן (א) פגומה. עיין בשו"ת ברית אברהם חלק יו"ד סיי י"ב שנשאל בסכין של שחיטה

הסכין ושפשף על בשר הזרוע ועי"ז סרה הסגימה ומענה כפי השומט החוא שקבלה פידו שכל סגימה אף אם ישפשפו כל היום לא מוסר וע"כ לא היה סגימה גמורה והשומט השני

ליחש בו. מה דינו והעלה דבהמה זו אסורה ע"ש טעמו. נועיין בחשובת ח"ש ס" ט"ז על כיולא בזה ע"ד שנהגו השוחטים כאשר מולאים ספק פגימה בסכין אחר שחיטה המה מחליקים

ע"ג עור או שאר דבר זמן מה עד שאינם מרגישים הפגימה ומכשירים הבחמה וכתב רע

עלי המעשה ובעיני כמאכילים טריפות כי אטו פגימה נאמרה למשה מסיני. עיקור ושהייה

נאמרה וכל שיש בסכין עכבות מקום שמעכב העברת הליפורן יהיה פגימה מגוף הסכין או

בליטה מדבר אחר הנדבק בסכין כל שאינו יכול להסירו בנקל ע"י ידו וע"י

שבדקוהו שני שוחטים אחר השחיטה ונמנא בו פגימה מורגשת אח"ב לקח אחד

נקודות הכסף סייעתו עייו שם ובהגהות שנדפסו סחיטות בהענוות כתב ח"ל השוחט בהמה מסוכנת לריכה שתכוף רגלה וידה ותחזור ותפשוט או להיפור כדי שנראה שעדיין יש היתה קודם שחיטה וכל זה דקה אבל בבהמה ברגל לחוד עכ"ל. ותמהני בראש כמה שכתב לריכה שתכוף ידה ורגלה לא ידעתי ג. ואפילו בעוף. אפילו נגע ג"כ

גליון מחרש"א

(סי' י"ח סעיף ח'' ש"ך סק"ח) פירוש ספק נבילה. ולמה לקמן ריש סי׳ כ״ה ודאי להל׳ שחיטה שורש ד׳. מיהו בנמצא מן הצד הא רבים ס"ל בב"י סי' ט' דבדיעבד כשר ועכ״פ בידע כששחט שיש בו פגם דביה"ש מירוח רווח גם לעניז פגימה ע"כ נ"ל דגם לדידן ודאי אינו כ״א ספק נבלה: (סעיף כ׳ ש"ע) שיעור הפגימה כל שהוא. ומ"ש הרמב"ם פ"א מהל' בית הבחירה בדין פגימת אבני מזבח כל אבן שנפגמה כדי שתחגור בו הצפורז כסכיז של שחיטה הרי זה פסול ע' ת' דבר שמואל אבוהב סיי רפ"ב ות' בית יעקב סי' כ"א רל"ת עמ"ש הטור כאן בדעת הרמב"ם: (סעיף ד' נהג"ה) דכל מסוכסכת אסורה בהר"ן משמע דלא פליגי לעניו דינא אלא דהרי״ר מפרש בכפוף הרבה ואינו נרגש בירידתה ורש"י מפרש מסוכסכת באינו כפוף הרבה : (ש"ך סק"י) אבל אותן רשומים שמן הצדדים מסכינים. ע' ת' בית יעקב סי׳ כ״ז בפגימה מן הצד רחוק קצת מן החוד של סכין דיש : להחמיר

יד אברהם

(סימן י"ח סעיף ד") **ככין** שתכדק בהולכה ולא הרגיש שיש כה פגם וכשהחזיר אותה בתכאה הרגיש כו' אם שחם כה דרך הולכה ולא הביא שחיםתו כשירה ואם הביא שחימתו פסולה נלע"ד דמוכח להדיה בש"ם ורש"י ותוק' ורי"ף ורמב"ס ורמ"ש ורשב"ה ור"ן ומרדכי וטור וכ"י וש"ע והג"ה וש"פ בסימן זה דפגימה פוסלת במיעוט בתרא לכ"ע. שהרי כאן ע"כ איירי שנשחט שיעור שחיטה בהולכה לחוד דהיינו שיש בסכין שיעור שני לווארי כמבואר ר"ם כ"ד. ואפ"ה אם הביא שחיטתו פסולה. אלמא דפגיתה פוסלת במיעוט בתרא חהו דלא כהר"ן שמביא הש״ך פו" כ״ג פ״ק ו״ג ע"ש. שבמח"כ נעלם ממנו כל הגך פוסקים: (שם) אם שחם בה דרך הולכה ולא הביא שחימתו כשירה. ונ"ל קיימא הפגימה אסיפת דסכינה דחסור דשמה השיב ידו מעט ולה הרגים. וכמ"ם ה'. וכ"מ להדים בהגהות : מיימוני פ"א מה"ם דין י"ג

צבי לצדיק

(סי' י"ח סעיף א' ש"ך ס"ק א') הרי זה נבילה. פי' ספק נכלה קשה למה לא נאמר דע"י חזקת איסור הוי ודאי נבלה דהא בחולין דף ט'

בו אחו שוושח - אלא חיישינן שמא בעור נפגמה ונמצא שחם בסכין (ג) פגומה ג [ג] ואפי' (ד) בעוף: ב ד (ד) ג שיעור הפגימה כל שהוא (ג) (ה) י ובלבד שתאגור בה כל שהוא ניו אפילו חום (°) שתאגור י א שערה:

ועמ״ם שס: ב אלא חיישינן כו׳. אג ה ה צריך לבדוק הסכין קודם שחישה . ואם לא בדק (פ) לא יישחום ניו יואם עבר ולא בדקה תחלה ואח"כ כדקה ומצאה יפה שחימתו כשרה: ד (ג) ו וחוי סכין שתברק (ו) בהולכה ולא הרגיש שיש בה פגם וכשהחזיר אותה בהבאה הרגיש שיש כה פגם וזו היא הנקראת מסוכסכת אם שחש בה דרך הולכה ולא הכיא שחיטתו כשרת ז ואם הביא שחימתו פסולה. ניו יי והני מילי כשהרגיש בה קודם שחימה אכל אם מצא סכינו יפה קודם שחישה ואחר שחישה מצא בה פגימה מסוכסכת ואמר ברי לי שלא עשיתי אלא הולכה לבד ח שחימתו (יו) פסולה:

הגה [י] ויש מחמירים דכל מסוכסכת אסורה מי עד דקיימא ארישא דסכינה ממש הם שחט בהולכה. והסיפה דסכינה ממש הם שחט

בהבאה (הלבות שחיטות ישנים והגהות סמ"ק ופוסקים הנ"ל) ולפי שאין אנו בקיאין היכן מיקרי רישא דסכינא ' יש (ט) הכל (ד"ע גם הג"ה בשחיטת מהרי"ו וכן משמע במרדכי וכל בו ואגודה וכ"ב האגור שכן המנהג) והכי נהוג:

בזה אלא מנהגינו עכ"ל וחלילה לנו להקל כן ולפי שראה שבודקים בלפורן הבין דמנהגינו דכל פגימה שאינה חוגרת לפורן כשרה ולא היא דהמנהג פשוט לפסול אפילו פגימה כל שהוא וכמ"ש ב"י וד"מ ומהרש"ל ושאר אחרונים וכדעת הרמב"ם? והכל בו והרמב"ו והרשב"אº והר"ן וסייעתם אלא דלכתחלה לא חיישינן לפגימה כל שהוא וסגי לן בבדיקת לפורן וכמ"ש וכן משמע בעט"ז כדפרישית גם מה שאמר, הב"ח דמדברי התום' משמע דבעי דוקא כדי חגירת לפורן ליתא וראיה שהרי גם הכל בו כתב כדברי התוספות וכן העט"ז וע"ש: "ה. צריך לבדוק הסכין קודם. ואין לסמוך על מה שירלה לבדוק אחר השחיטה (טור) ולזה כפל המחבר וכתב ואם לא בדק לא ישחוט כו' כלומר אפילו על סמך שיבדקנו אח"כ אסור והטעם כתב הרשב"א דשמא ישכח לבדוק אחר השחיטה והרי הוא כאוכל נבלה ומביאו ב"י וכן משמע בטור. ובפרישה ס"ח כתב טעם משום שנאמר ושחטתם בזה ואכלתם וקשה דבש"ם (דף י"ז ע"ב) אמרינן מנין לבדיקת סכין מן התורה דכתיב ושחטתם בזה ואכלתם פשיטא כיון דכי נקיב טריפה בעי בדיקה לחכם קאמרינן ע"כ ועיין בסי' ב' ס"ק (ח') [יו"ד]: ו. סכין שתבדק בהודכה כו'. כלומר שמוליך הסכין על החלבע וכן פי' בדרישה: ז. ואם הביא. אפילו לא הוליך שחיטתו פסולה משום דהעוקן פוגע בסי' וקורעו: ח. שהימתו פסולה. הטעם כתבו הפוסקים דכל מילתא דלה רמיה עליה דחינש עביד ולהו הדעתיה: מ. עד דקיימא ארישא דסכינא כו'. דהל"כ רישה דסכינה מחליש העור והכשר והח"כ העוקן קורע: י. יש דהשריף הכד. ואפילו מסוכסכת מן הלד אבל אותן רשומים שמן הלדדין בסכיני׳ נ"ל דמותר

ביאור הגר"א : (א) אפי' מן הצד. ע"ל סי' ט' בש"ע והג"ה לבד דעת הראב"ד (הביאו הר"ן):

כו'. כפי׳ הרשב״א ארישא דסכינא לצד ראש הסכין וס״ל דאינו קורע אלא לצד הפגימה והבדיקה הוא שמוליך הסכין על אצבעו כמ"ש בס"ט: (ליקוט) סכין פר". דה"ק שם מ"ש משתי כו' מחליש פר' מחליש שחותך העור והבשר והפגימה פוגעת בסימנין מרוח א" כו דס"ד מדקאמר אוגרת דוקא הא מסוכסכת בכ"ע כשרה ומשני דקיימא כר נגד רישא דסכינא. רשב"א וסתר פירש"י דאי ארישא דסכינא ממש אפי' אוגרת היאך יישא ושכנימה הראשונה יחתוך העור והבשר ועוד דא"כ מאי קאמר סכין שיש בה אפשר שפנימה הראשונה יחתוך העור והבשר ועוד דא"כ מאי קאמר סכין שיש בה פגימות הרבה כו' הא ע"כ פגימה שניה אינה ברישא דסכינא א"כ בא' פסולה וכן שם ל"ק כאן שהוליך כו' ול"ק דקיימא ברישא דסכינא. אבל לפי' אצ"ל דקיימא כו' דכיון שאמר שהוליך ולא הביא ע"כ בנוטות לאותו הצד שהוליך וכן הרי"ף לא הביא שאמר שהוליך ולא הביא ע"כ שאמר שהוליך ולא הביא ע"כ בנוטות לאותו הצד שהוליך וכן הרי"ף לא הביא אלא אוקימתא בתרייתא. והרא"ש פי׳ כפירש"י (ע"ב): [ט] וה"מ בו׳. דכל מידי כו׳ וע"ל סי׳ א׳ ס"ג: [י] ויש מהמירים כו׳. כפירש"י שם:

הולכה והבאה שלנו שאנו מחזיקון

ומוליכין החלבע עליו דלפי זה לא

יובנו הדברים שבסעיף זה אלא מיירי

שמוליך חוד הסכין על אלבעו וכן

בהובאה ובדרך זה בודק הסכין וכן

מבואר בסעיף ט' שהיה בדיקתם

בדרך זה וא"כ הוה הולכה דבדיקה

כתב הטור ורי"ף פוסק אפילו

באמצע כו' אם העוקן כלפי הראש

כו' וטרח ב"י בפירוש הדברים

ונראה שהם כפשוטן דכל פגימה

אוגרת יש לה שני עוקצין האחד כלפי

הראש של סכין דהיינו עוקן

העליון והשניה כלפי ההתא דהיינו

העוקן התחתון וע"ו אמר שאם

נשחו העוקן של לד הקתח וחין

כאן אלא עוקץ העליון אפילו הוא

באמלע הסכין כשר בהוליך ולא

הביא וכן להיפך וכן פירש מו"ח ז"ל:

והולכה דשחיטה

הסכין ביד אחד וחודו

למעלה

חד ענינה.

באר הימב

בהמה שהורה בה חכם והתירה. וה"מ מילתא דחלי בסברא. אבל מילתא דגמרא טוב לאכול עיין לקמן בסי' קט"ז וכתב בש"ך ודוקא בבהמות עובד כוכבים יש להחמיר משום מדת חסידות. אבל בבהמות ישראל אפילו מדת חסידות ליכא משום הפסד ממון. אלא חומרא לגדולי החכמים. ובא"ו כתב דכבהמת עובד כוכבים לא מתכשרה עד דקיימה ברגליה מאליה ואולא ד"א בדקה. ובגסה מלח קומתה וכן פסקו מהרש"ל והב"ח:

יה (מ) הצד . וכתב בט"ו שחין בכלל זה הרשומים של הסכין שעושין חומנים בשעת עשיית הסכין כיון שרחוק הרבה מן החוד: (ג) נבלה. ופי׳ הש"ך דהוי ספק נבלה דחיישינן שמא בעור נפגמה: (ג) פגומה. והטעם

בליטה מדבר אחר הודבק בסכין כל שאיט יכול להסירו בנקל ע"י ידו וע"י הדחה קלה וכדושה התקוחה התקו משום דבהמה בחייה בחוקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה : (ד) בעוף.

האלצבע על הסכין וגם זה נכון. פר"ח: (ח) פסודה. והטעם דכל מלחא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה וחיישינן שהעוקץ יפגע בסימן וקורעו: (ט) הכד . וכתב בש"ך ואפילו מסוכסכת מן הצד יש להטריף כיון דאין אנו בקיאים חיישינן דלמא לא קיימי ארישא דסכינא והעור והבשר יוחלש ע"י רישא

נבלה. וא"ל למה אין מברכין על בדיקת סכין. שמא ימלך ולא ישחוט: (ו) בהודבה. פירוש שמוליך הסכין על האנבע וכך בהבאה ט"ז. ועכשיו נהגו בחוליך

פליני בה ופסק הרמב"ם דהוי נבלה גבי לא בדק בסימנים ושם ליכא ריעותא וכש"כ הכא שיש ריעותא. והא דלקתן סעיף י"א הוי ספק משום ששמע כמה עופות